מסורת הש"ס עם הוספות

(א) גמ' שכן כרת. נ"ב עיין פרק ג"כל הכרגל דף כה בתד"ה אני לא: **(ב)** שם שלא לשמו שהוא פסול לזרוק דמו שלא לשמו מיהו דין: **(ג)** רש"י ד"ה השומט את הכתפה של חולין[כפ] לזרוק דמה לעבודה וכו' ולא זרק ועבודת הפחיתה וכו' ולא זרק הס"ד ואמ"כ מ"ה אמורה בסנהד וכו' ערוכה הס"ד ואמ"כ מ"ה מתמצין: **(ד)** ד"ה הריני שוחט וכו' ומזבח הס"ד ותיכת פיגול ממקד[כא]: **(ה)** ד"ה הריני שוחטו חוץ לזמנו וכו' אלא כך אמר[כב] וכו' כתמצא חוץ למקומו: **(ו)** ד"ה על מנת וכו' למקומו פסול כל"ל ותיכת כו' נמתק: **(ז)** ד"ה לא תאמר וכו' לעיל. נ"ב דף ד ע"א ועי"ש:

הגהות וציונים

(א) נ"א וצריכי דאי (גליון): **(ב)** קיימגן (ש"מ): **(ג)** בש"מ "רבא", וכן בסמוך ובתוס': **(ד)** כדין זבחי מתים ומתים לפנין (דפו"י): **(ה)** נ"א לעשות (גליון): **(ו)** נ"א משום שלא עשה כלום דהא בזמנו שחט (גליון ושי"מ. ועי' טהרת הקדש). וגי' הצ"ק דאין מחשבת הזמן פוסלת אלא באכילת אדם או מזבח הס"ד (גליון): **(ז)** אכילתו (שמכ"י"). **(ח)** וכי (ש"מ): **(ט)** "(שלא) בשעת זריקה בופה בני מחשב" נמחק (ש"מ ועוד). עי' השלמות: **(י)** לשמו דכתיב הזורק את דם השלמים שתהא זריקה לשם שלמים (ש"מ): **(יא)** עי' בחלופי גרסאות (גליון): **(יב)** עיין צ"ק (גליון). עי' ש"מ לקמן יג ע"ב שמתרץ: **(יג)** דמסית (ש"מ): **(יד)** דמי דשאני התם (ש"מ): **(טו)** הנוסח שלפנינו מוגה ע"פ בה"ז. גירסת ש"מ "תימה מאן (או: מאי דס"ד השתא) דלא פריך שכן מעונות צפון וישנן בחטאות הפנימיות משום דבשלמים קיימינן מאי צריך למילף" **(טו)** נ"א זאת (גליון). דפו"י תנא. ועי' פנים מאירות: **(יז)** דגבי שלא (ש"מ): **(יח)** במכסת (צ"ק): **(יט)** גירסת בה"ז ושי"מ "לרבה אליבא דר"ש ולא ליבא ק"ו" (ול"ג "היינו"). פי' לרבה דמתרץ התם בפ"ק דמנחות דברי ר"ש דלא סתרי אהדדי דבשינוי קודש ס"ל דעלו ובשינוי בעלים ס"ל דלא עלו לפ"ז איכא למיפרך לר"ש מה לשינוי בעלים כו' (צ"ק): **(כ)** כונתם לדברי התוספות בד"ה ר"ל שכתבו ואין לתמוה וכו' (גליון): **(כא)** לפני הב"ח לא היו כאן התיבות "לעבודת כוכבים". הב"ח מעביר לכאן את הדברור "לזרוק דמה" שבסמוך, ונמצא רש"י לפי סדר הגמרא. וכהגהתו איתא בכת"י: **(כב)** בדפו"י ליתא "דזהר", ולכן מוחק "פיגול". הש"מ עושה כאן ס"ד, ומה"ד **פסול**. פיגול: **(כג)** וכ"ה ש"מ, והם מגיהים דפו"י "אלא אם כן אמר", והנוסח שלפנינו מוגה ע"פ בה"ז:

ליקוטי רש"י

לזרוק דמה לעבודת כוכבים. שלא שחט הכתמה לשם עבודת כוכבים שיהא עובדה שחיטה אלא חשב בשחיטה ע"מ לזרוק (ע"ז לד:). ולאשחטה לשם עבודת כוכבים שהיה כלעגו לעובדת כוכבים בשחיטה זו דכרי הכל אסורה דהא זמני מעיט הוא אלא בשלא היה מתכוון לשחיטה זו עבודת לעבודת כוכבים אלא שחטה לעצמו ע"מ שיעבוד העבודת כוכבים כמו[כא] דמה לו בהקטר חלבים (חולין לט.).

[המשך בהשמטות]

(פ) השׁוֹחֵט אֶת הַבְּהֵמָה. שֶׁל חוּלִּין (ג) לַעֲבוֹדָה זָרָה, אֲסוּרָה בַּהֲנָאָה, כְּדֵין זִבְחֵי מֵתִים[1], וְזִבְחֵי מֵתִים[2] יְלִפִינַן (ע"ז דף כט:) "שֶׁס" "שֶׁס" מֵעֲבָלָה עֲרוּפָה: לִזְרוֹק דָּמָהּ לַעֲבוֹדָה זָרָה. (וְעֲבוֹדַת) הַשְּׁחִיטָה לֹא נַעֲשֵׂית לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה, אֶלָּא בִּשְׁעַת שְׁחִיטָה חִישֵׁב לַעֲבוֹדָה[3] הַזְּרִיקָה לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה, וְלֹא זָרַק: מְחַשְּׁבִין מֵעֲבוֹדָה לַעֲבוֹדָה, מַחֲשָׁבָה אַחַת מְפַסֶּלֶת פִּיגּוּל שֶׁהוּא פְּנִים מוּתֶּרֶת. לַמַּיִם: אֵין מְחַשְּׁבִין מֵעֲבוֹדָה לַעֲבוֹדָה. וְאִיכָּא סְבוּרָה אֲמָרָה אֲנָא לְשֵׁם כֵּן שָׁחַט לַעֲבוֹדָה זָרָה, שֶׁבְּשְׁחִיטָתָהּ עָבַד עֲבוֹדָה זָרָה אוֹ זָרַק לַעֲבוֹדָה זָרָה: פְּנִים מִפְּנִים. מַחֲשָׁבָה שֶׁלֹּא לְשֵׁמוֹ מִפִּיגּוּל: הֲרֵינִי שׁוֹחֵט חוּץ לִזְמַנּוֹ. וְלֹא מִיּשַׁב עַל מְנָת לֶאֱכוֹל, וְלֹא עַל מְנָת לִזְרוֹק אוֹ לְהַקְטִיר, אֶלָּא עַל הַשְּׁחִיטָה מִיּשַׁב שֶׁתְּהֵא חוּץ לִזְמַנָּהּ: כָּשֵׁר. דְּלָאו מַחֲשָׁבָה הִיא[4], דְּאִין זְמַן אֶלָּא בַּאֲכִילַת חָדָשׁ וּמִזְבַּח (ד) [דְּאִינוּ] פִּיגּוּל: שֶׁכֵּן בָּרַת. סָלוּכֵל פִּיגּוּל אֲפִילּוּ לְאַלְתַּר מַיְיבָ כָּרַת, הוֹאִיל וְחָמוּר מְהַנְּיָא בֵּיהּ מֵעֲבוֹדָה לַעֲבוֹדָה: הֲרֵינִי שׁוֹחֲטוֹ חוּץ לְמְקוֹמוֹ. שֶׁלֹּא מִיּשַׁב לֹא עַל אֲכִילָה וְלֹא עַל זְרִיקָה, אֶלָּא (ה) אָמַר 'הֲרֵינִי שׁוֹחֵט חוּץ לְמְקוֹמוֹ': כָּשֵׁר. דְּהָא חַזְיָנַן דְּבִמְקוֹמוֹ הוּא שׁוֹחֲטוֹ. וְעוֹד, דְּבַאֲכִילַת אָדָם אוֹ מִזְבַּח תְּלָה רַחֲמָנָא לְחוּץ לִמְקוֹמוֹ וְחוּץ לִזְמַנּוֹ, דִּכְתִיב 'וְאִם הֵאָכֹל יֵאָכֵל' וגו', וְלִפְנִינַן חוּץ לִמְקוֹמוֹ וְחוּץ לִזְמַנּוֹ מֵהַאי קְרָא לְקַמָּן (דף יג.): עַל מְנָת לִזְרוֹק דָּמוֹ חוּץ לִמְקוֹמוֹ (ו) כּוּ' פָּסוּל. (בְּקָרָא שֵׁנִי) [בְּקָרָא שֵׁנִי] (דף כח.): שֶׁחָטוֹ לְשֵׁם פְּלוֹנִי כָּשֵׁר. דְּמִין שְׁיוּרֵי בְּעָלִים חָל עַל הַשְּׁחִיטָה, דְּלָא שַׁיְיךְ שֵׁם בְּעָלִים אֶלָּא עַל הַבַּקָּרָה, וְהַיְינוּ דַּאֲמָרָן לְעֵיל (ד.) דְּשְׁיוּרֵי בְּעָלִים אֵינוּ בְּמִקְרַבֵּי עֲבוֹדוֹת: לֹא תֵּאָמֵר בִּזְרִיקָה. מַחֲשָׁבָה שֶׁלֹּא לְשֵׁמוֹ, דְּרַבִּינָן לֵיהּ לְעֵיל (ז) בְּכוּלְּהוּ עֲבוֹדוֹת: מִשְּׁחִיטָה וְקַבָּלָה. וּמַה שְׁחִיטָה שֶׁכְּשֵׁרָה בְּזָר פְּסוּלָה בְּשֶׁלֹּא לְשֵׁמָהּ, זְרִיקָה לֹא כָּל שֶׁכֵּן, כִּי[5] פָּרְכָא מַה לִּשְׁחִיטָה שֶׁכֵּן פּוֹסֶלֶת שֶׁלֹּא לְשֵׁם אוֹכְלִין בְּפֶסַח, קַבָּלָה תּוֹכִיחַ: דְּאִין מְחַשְּׁבִין מֵעֲבוֹדָה לַעֲבוֹדָה. אֶלָּא בִּשְׁעַת זְרִיקָה גּוּפָהּ בְּעֵי מְיִשַּׁב: וְדִלְמָא. לְהָכִי כְּתָבֵיהּ, לְאַשְׁמוּעִינָן רְבוּתָא דְּמַחֲשָׁבָה לַעֲבוֹדָה, [שֶׁלֹּא][6] בִּשְׁעַת זְרִיקָה גּוּפָהּ בְּעֵי מְיִשַּׁב, דְּאַפִּילּוּ לֹא מִיּשַׁב עַל הַזְּרִיקָה בִּשְׁעָתָהּ, אֶלָּא בִּשְׁעַת שְׁחִיטָה, הָוְיָא מַחֲשָׁבָה: אִם כֵּן. דְּמַחֲשָׁבִין אֶלָּא לְאַשְׁמוּעִינָן: לְשִׁתּוּק קְרָא מִינֵּיהּ וְתִיתֵי דְּמַחֲשָׁבִין מִקַּל וָחוֹמֶר דְּרַב אַשִּׁי. כְּדִלְמָרָן, וּמָה אִם בְּמִקּוֹם שֶׁאֵם אָמַר הֲרֵינִי שׁוֹחֵט לְשֵׁם פְּלוֹנִי כּוּ': וְאִידָךְ. רַבִּי יוֹחָנָן: פָּרִיךְ הָכִי. דְּלָא נָקְטָא לָן זְרִיקָה מִקַּל וָחוֹמֶר דְּקַבָּלָה וּשְׁחִיטָה: מָה לְהָכָךְ כּוּ'. הִלְכָּךְ לְאוֹ קְרָא יַתִּירָא הוּא דְּנִילַף מִינֵּיהּ דְּאִין מְחַשְּׁבִין: הַשְּׁתָּא מִיהַת בְּשְׁלָמִים קְיִימִינַן. דְּכִשְׁלָמִים כְּתִיבָא מַחֲשָׁבָה שֶׁלֹּא לְשֵׁמוֹ, [7] הִלְכָּךְ מִנַּיְיהוּ זְרִיקָה מִשְּׁחִיטָה וְקַבָּלָה, וְלֵיכָּא לְמִיפְרַךְ לְפוֹן, דְּשְׁלָמִים לָא בָּעוּ לְפוֹן, וְלֵיתֵיהוּ פְּנִימִיּוֹת: שֶׁכֵּן דָּמָהּ לְמַעְלָה. מִחוּט הַסִּיקְרָא, דְּתָנֵן בְּמַסֶּכֶת מִדּוֹת (פ"ג מ"ח) 'חוּט הַסִּיקְרָא חוֹגְרוֹ בָּאֶמְצַע, לְהַבְדִּיל בֵּין דָּמִים עֶלְיוֹנִים לְדָמִים הַתַּחְתּוֹנִים', וְלֵיכָּא לְקַמָּן (דף יג.) מִן 'וְהִקְרִיבָהּ הַכֹּהֵן עַד מִזְבַּח הַמִּזְבֵּחַ', הַתּוֹרָה נְתָנָהּ מְחִיצָּה לְהַבְדִּיל; וְחַטָּאת בְּהֵמָה נַעֲשֵׂית לְמַעְלָה, דִּכְתִיב בָּהּ (וַיִּקְרָא ד) 'עַל קַרְנוֹת', וְכֵן עוֹלַת הָעוֹף, דִּלְקַמָּן (דף סד:), וּשְׁאָר זְמָנִים שֶׁלֹּא פִּירֵשׁ בָּהֶן נַעֲשֵׂין לְמַטָּה, דִּכְתִיב בְּהוּ מִזְבֵּחַ וְלֹא כְּתִיב בְּהוּ מִזְבֵּחַ כְּמוֹ קְרָנוֹת, וְכוּלְּהוּ מִזְבֵּחַ לְמִיתַּר תּוֹרָה נְתָנָהּ מְחִיצָּה: חוֹזְרִנִי

לְרַבָּנַן, דְּאַלִּיבָּא דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן לֵיכָּא קַל וָחוֹמֶר, דְּאִיכָּא לְמִיפְרַךְ מַה לְּשִׁיּוּרֵי בְּעָלִים שֶׁכֵּן נוֹהֵג בְּמִנְחוֹת, תֹּאמַר בְּשִׁיּוּרֵי קוֹדֶשׁ שֶׁאֵינוֹ נוֹהֵג בְּמִנְחוֹת לְרַבִּי שִׁמְעוֹן (מְנָחוֹת דף כ:):

חַטָּאת

(ב) וְיָתֵיבִינַן. דְּלִקַּמָּן (דף יג.) דְּפָרִיךְ 'וְקַבָּלָה מִי פְּסָלָה' כו', וּמְשַׁנֵּי 'כֵּלָּם בְּמַחֲשֶׁבֶת שֶׁלֹּא לִשְׁמָן, כֵּלָּם בְּמַחֲשֶׁבֶת פִּיגּוּל, סַמְּמֵי לָא מְשַׁנֵּי אִידֵי וְאִידֵי בְּמַחֲשֶׁבֶת שֶׁלֹּא לִשְׁמָן, וְקַבָּלָה דְּלֹא עֲשָׂה בָּהּ מַחֲשָׁבָה כְּמַעֲשֶׂה, כְּגוֹן בְּשׁוֹחֵט עַל מְנָת לְקַבֵּל שֶׁלֹּא לִשְׁמָן, וּבִזְרִיקָה (לֹא) עֲשָׂה בָּהּ מַחֲשָׁבָה כְּמַעֲשֶׂה. וְגָרְעָה לִי דְּלִקַּמָּן מִיָּרֵי שֶׁחִישֵׁב בָּעֲבוֹדָה עַצְמָהּ, אִם כֵּן קַבָּל [לְגָמוּר הַקַּבָּלָה] שֶׁלֹּא לִשְׁמָן פָּסוּל, וְאִם כֵּן קַבָּל [לְגָמוּר] חוּץ לִזְמַנּוֹ כָּשֵׁר, וְאִם זָרַק לְגָמוּר הַזְּרִיקָה חוּץ לִזְמַנּוֹ פָּסוּל, וְכֵן מַקְטִיר לְגָמוּר הַקְטָרָה לְמִקְחָר[8] דַּהֲוָה פָּסוּל אִי לָאו דְּמִעַכְּבָא קָרָא לְקַמָּן מִשּׁוּם דְּאֵין מְעַכְּבָא כַּפָּרָה. אֲבָל לֵיכָּא לְפָרוּשֵׁי לְקַמָּן מַחֲשֶׁבֶת פִּיגּוּל דְּלֹא פָּסְלָה בְּקַבָּלָה כְּגוֹן שׁוֹחֵט עַל מְנָת לְקַבֵּל דָּמָן חוּץ לִזְמַנּוֹ, דִּבְשֶׁלֹּא לִשְׁמָן נַמִּי לָא פְּסִלָה, דְּמֵעֲבוֹדָה לַעֲבוֹדָה יְלִפִינַן מִפִּיגּוּל[9], (וְאִי) בְּמִקַּבֵּל עַל מְנָת לִזְרוֹק חוּץ לִזְמַנּוֹ פִּיגּוּל, אֶלָּא כִּדְפָרֵישִׁנַן בְּחִישֵׁב בָּעֲבוֹדָה לַעֲבוֹדָה יְלִפִינַן מִפִּיגּוּל דְּלֹא פְּסִלָה בְּקַבָּלָה כְּגוֹן שׁוֹחֵט עַל מְנָת לְקַבֵּל דָּמָן חוּץ לִזְמַנּוֹ, דִּבְשֶׁלֹּא לִשְׁמָן נַמִּי לָא פְּסִלָה, דְּמֵעֲבוֹדָה לַעֲבוֹדָה יְלִפִינַן מִפִּיגּוּל, אֶלָּא כִּדְפָרֵישִׁנַן בְּחִישֵׁב בָּעֲבוֹדָה לַעֲבוֹדָה יְלִפִינַן מִפִּיגּוּל דְּלֹא פְּסִלָה בְּקַבָּלָה כְּגוֹן שׁוֹחֵט עַל מְנָת לְקַבֵּל דָּמָן חוּץ לִזְמַנּוֹ פָּסוּל, שֶׁחָטוֹ עַל מְנָת לִזְרוֹק דָּמוֹ חוּץ לִזְמַנּוֹ פָּסוּל, שֶׁחָטוֹ עַל מְנָת לִזְרוֹק דָּמוֹ שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ אֵינוֹ דִּין שֶׁיְּהֵא פָּסוּל. מַתְקִיף לָהּ רָבָא בַּר אַהֵילַאי, מַה לְּחוּץ לִזְמַנּוֹ (פ) [ג] שֶׁכֵּן כָּרַת. אֶלָּא אָמַר רָבָא בַּר אַהֵילַאי, הָכִי קָאָמַר, וּמַה מָּקוֹם שֶׁאֵם אָמַר הֲרֵינִי שׁוֹחֵט חוּץ לִמְקוֹמוֹ שֶׁהוּא כָּשֵׁר, שֶׁחָטוֹ עַל מְנָת לִזְרוֹק דָּמוֹ חוּץ לִמְקוֹמוֹ פָּסוּל, מָקוֹם שֶׁאֵם אָמַר הֲרֵינִי שׁוֹחֵט שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ שֶׁהוּא פָּסוּל, [שֶׁחָטוֹ עַל מְנָת] לִזְרוֹק דָּמוֹ שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ אֵינוֹ דִּין שֶׁיְּהֵא פָּסוּל. מַתְקִיף לָהּ רַב אַשִּׁי, מַה לְּחוּץ לִמְקוֹמוֹ שֶׁכֵּן נוֹהֵג בְּכָל הַזְּבָחִים, תֹּאמַר בְּשֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ שֶׁאֵינוֹ נוֹהֵג אֶלָּא בְּפֶסַח וְחַטָּאת. אֶלָּא אָמַר רַב אַשִּׁי, הָכִי קָאָמַר, וּמַה בְּמָקוֹם שֶׁאֵם אָמַר הֲרֵינִי שׁוֹחֵט לְשֵׁם פְּלוֹנִי שֶׁהוּא כָּשֵׁר, לִזְרוֹק דָּמוֹ (שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ) לְשֵׁם פְּלוֹנִי פָּסוּל, מָקוֹם שֶׁאֵם אָמַר הֲרֵינִי שׁוֹחֵט שֶׁלֹּא (ט) לִשְׁמָן שֶׁהוּא פָּסוּל, [שֶׁחָטוֹ עַל מְנָת] לִזְרוֹק דָּמָן שֶׁלֹּא לִשְׁמָן אֵינוֹ דִּין שֶׁיְּהֵא פָּסוּל. רַבִּי אֵילָא לְסִיּוּעֵיהּ לְרֵישׁ לָקִישׁ, לֹא תֵּאָמַר בִּזְרִיקָה, וְתֵיתֵי מִקַּל וָחוֹמֶר מִבֵּינֵיָיא, מִשְּׁחִיטָה וְקַבָּלָה, לְמַאי הִלְכְתָא כְּתַב רַחֲמָנָא, לוֹמַר דְּאִין מְחַשְּׁבִין מֵעֲבוֹדָה לַעֲבוֹדָה מַתְקִיף לָהּ רַב פַּפָּא, וְדִלְמָא דְּמַחַשְּׁבִין מֵעֲבוֹדָה לַעֲבוֹדָה. אִם כֵּן, לְשִׁתּוּק קְרָא מִינֵּיהּ וְתֵיתֵי מִקַּל וָחוֹמֶר דְּרַב אַשִּׁי. וְאִידָךְ, פָּרִיךְ הָכִי, מָה לְהָנָךְ שֶׁכֵּן טְעוּנוֹת צָפוֹן וְיֵשְׁנָן בַּחַטָּאוֹת הַפְּנִימִיּוֹת. וְאִידָךְ, הַשְּׁתָּא מִיהָא בִּשְׁלָמִים קְיִימִינַן. אִיתְּמַר, שְׁחִטָּהּ לִשְׁמָהּ לִזְרוֹק דָּמָהּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ, רַב נַחְמָן אָמַר פְּסוּלָה, רַבָּה[10] אָמַר כְּשֵׁרָה. וַהֲדַר בֵּיהּ רַבָּה לְגַבֵּי רַב נַחְמָן מִקַּל וָחוֹמֶר דְּרַב אַשִּׁי: רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אַף (אֶת) הָאֶשֶׁם: תַּנְיָא, [11] אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, חַטָּאת בָּאָה עַל חֵטְא, וְאָשָׁם בָּא עַל חֵטְא, מַה חַטָּאת שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ פְּסוּלָה, אַף אָשָׁם שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ פָּסוּל. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, לֹא, אִם אָמַרְתָּ בְּחַטָּאת שֶׁכֵּן דָּמָהּ לְמַעְלָה, אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, פֶּסַח יוֹכִיחַ, שֶׁדָּמוֹ לְמַטָּה וּשְׁחָטוֹ שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ פָּסוּל. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, מַה לְּפֶסַח שֶׁכֵּן זְמַנּוֹ קָבוּעַ. אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר חַטָּאת תּוֹכִיחַ. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ

וְיָתֵיבִינַן דְּלִקַּמָּן (דף יג.) דְּפָרִיךְ 'וְקַבָּלָה מִי פְּסָלָה' כו', וּמְשַׁנֵּי 'כֵּלָּם בְּמַחֲשֶׁבֶת שֶׁלֹּא לִשְׁמָן, כֵּלָּם בְּמַחֲשֶׁבֶת פִּיגּוּל, סַמְּמֵי לָא מְשַׁנֵּי אִידֵי וְאִידֵי בְּמַחֲשֶׁבֶת שֶׁלֹּא לִשְׁמָן, וְקַבָּלָה דְּלֹא עֲשָׂה בָּהּ מַחֲשָׁבָה כְּמַעֲשֶׂה, כְּגוֹן בְּשׁוֹחֵט עַל מְנָת לְקַבֵּל שֶׁלֹּא לִשְׁמָן, וּבִזְרִיקָה (לֹא) עֲשָׂה בָּהּ מַחֲשָׁבָה כְּמַעֲשֶׂה. וְגָרְעָה לִי דְּלִקַּמָּן מִיָּרֵי שֶׁחִישֵׁב בָּעֲבוֹדָה עַצְמָהּ, אִם כֵּן קַבָּל [לְגָמוּר הַקַּבָּלָה] שֶׁלֹּא לִשְׁמָן פָּסוּל, וְאִם כֵּן קַבָּל [לְגָמוּר] חוּץ לִזְמַנּוֹ כָּשֵׁר, וְאִם זָרַק לְגָמוּר הַזְּרִיקָה חוּץ לִזְמַנּוֹ פָּסוּל, וְכֵן מַקְטִיר לְגָמוּר הַקְטָרָה לְמִקְחָר[8] דַּהֲוָה פָּסוּל אִי לָאו דְּמִעַכְּבָא קָרָא לְקַמָּן מִשּׁוּם דְּאֵין מְעַכְּבָא כַּפָּרָה. אֲבָל לֵיכָּא לְפָרוּשֵׁי לְקַמָּן מַחֲשֶׁבֶת פִּיגּוּל דְּלֹא פְּסִלָה בְּקַבָּלָה כְּגוֹן שׁוֹחֵט עַל מְנָת לְקַבֵּל דָּמָן חוּץ לִזְמַנּוֹ פִּיגּוּל, אֶלָּא כִּדְפָרֵישִׁנַן בְּחִישֵׁב בָּעֲבוֹדָה לַעֲבוֹדָה יְלִפִינַן מִפִּיגּוּל דְּלֹא פְּסִלָה בְּקַבָּלָה כְּגוֹן שׁוֹחֵט עַל מְנָת לְקַבֵּל דָּמָן חוּץ לִזְמַנּוֹ פָּסוּל, שֶׁחָטוֹ עַל מְנָת לִזְרוֹק דָּמוֹ חוּץ לִזְמַנּוֹ פָּסוּל, שֶׁחָטוֹ עַל מְנָת לִזְרוֹק דָּמוֹ שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ אֵינוֹ דִּין שֶׁיְּהֵא פָּסוּל. מַתְקִיף לָהּ רַב אַשִּׁי, מַה לְּחוּץ לִמְקוֹמוֹ שֶׁכֵּן נוֹהֵג בְּכָל הַזְּבָחִים, תֹּאמַר בְּשֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ שֶׁאֵינוֹ נוֹהֵג אֶלָּא בְּפֶסַח וְחַטָּאת. אֶלָּא אָמַר רַב אַשִּׁי, הָכִי קָאָמַר, וּמַה בְּמָקוֹם שֶׁאֵם אָמַר הֲרֵינִי שׁוֹחֵט לְשֵׁם פְּלוֹנִי שֶׁהוּא כָּשֵׁר, לִזְרוֹק דָּמוֹ (שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ) לְשֵׁם פְּלוֹנִי פָּסוּל, מָקוֹם שֶׁאֵם אָמַר הֲרֵינִי שׁוֹחֵט שֶׁלֹּא (ט) לִשְׁמָן שֶׁהוּא פָּסוּל, [שֶׁחָטוֹ עַל מְנָת] לִזְרוֹק דָּמָן שֶׁלֹּא לִשְׁמָן אֵינוֹ דִּין שֶׁיְּהֵא פָּסוּל. רַבִּי אֵילָא לְסִיּוּעֵיהּ לְרֵישׁ לָקִישׁ, לֹא תֵּאָמַר בִּזְרִיקָה, וְתֵיתֵי מִקַּל וָחוֹמֶר מִבֵּינֵיָיא, מִשְּׁחִיטָה וְקַבָּלָה, לְמַאי הִלְכְתָא כְּתַב רַחֲמָנָא, לוֹמַר דְּאִין מְחַשְּׁבִין מֵעֲבוֹדָה לַעֲבוֹדָה מַתְקִיף לָהּ רַב פַּפָּא, וְדִלְמָא דְּמַחַשְּׁבִין מֵעֲבוֹדָה לַעֲבוֹדָה. אִם כֵּן, לְשִׁתּוּק קְרָא מִינֵּיהּ וְתֵיתֵי מִקַּל וָחוֹמֶר דְּרַב אַשִּׁי. וְאִידָךְ, פָּרִיךְ הָכִי, מָה לְהָנָךְ שֶׁכֵּן טְעוּנוֹת צָפוֹן וְיֵשְׁנָן בַּחַטָּאוֹת הַפְּנִימִיּוֹת. אִיתְּמַר, הַשְּׁתָּא מִיהָא בִּשְׁלָמִים קְיִימִינַן. אִיתְּמַר, שְׁחִטָּהּ לִשְׁמָהּ לִזְרוֹק דָּמָהּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ, רַב נַחְמָן אָמַר פְּסוּלָה, רַבָּה[10] אָמַר כְּשֵׁרָה. וַהֲדַר בֵּיהּ רַבָּה לְגַבֵּי רַב נַחְמָן מִקַּל וָחוֹמֶר דְּרַב אַשִּׁי: רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אַף (אֶת) הָאֶשֶׁם: תַּנְיָא, [11] אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, חַטָּאת בָּאָה עַל חֵטְא, וְאָשָׁם בָּא עַל חֵטְא, מַה חַטָּאת שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ פְּסוּלָה, אַף אָשָׁם שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ פָּסוּל. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, לֹא, אִם אָמַרְתָּ בְּחַטָּאת שֶׁכֵּן דָּמָהּ לְמַעְלָה, אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, פֶּסַח יוֹכִיחַ, שֶׁדָּמוֹ לְמַטָּה וּשְׁחָטוֹ שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ פָּסוּל. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, מַה לְּפֶסַח שֶׁכֵּן זְמַנּוֹ קָבוּעַ. אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר חַטָּאת תּוֹכִיחַ. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ

וְהַדַּר בֵּיהּ רַבָּה לְגַבֵּי רַב נַחְמָן מִקַּל וָחוֹמֶר דְּרַב אַשִּׁי. [הֵיינוּ][12]

חוֹזְרִנִי

מסכת טהרות

פרק ה' משנה א'

הַשֵּׁרֶץ וְהַצְּפַרְדֵּעַ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וְכֵן כַּזַּיִת מִן הַמֵּת וְכַזַּיִת מִן הַנְּבֵלָה, וְעֶצֶם מִן הַמֵּת וְעֶצֶם מִן הַנְּבֵלָה, וְגוּשׁ מֵאֶרֶץ טְהוֹרָה וְגוּשׁ מִבֵּית הַפְּרָס, גּוּשׁ מֵאֶרֶץ טְהוֹרָה וְגוּשׁ מֵאֶרֶץ הָעַמִּים, שְׁנֵי שְׁבִילִין, אֶחָד טָמֵא וְאֶחָד טָהוֹר, הָלַךְ בְּאֶחָד מֵהֶם, וְאֵין יָדוּעַ בְּאֵיזֶה מֵהֶן הָלַךְ, הָאֱהִיל עַל אֶחָד מֵהֶם וְאֵין יָדוּעַ עַל אֵיזֶה מֵהֶן הָאֱהִיל, הִסִּיט אֶת אֶחָד מֵהֶם וְאֵין יָדוּעַ אֵיזֶה מֵהֶם הִסִּיט, רַבִּי עֲקִיבָא מְטַמֵּא, וַחֲכָמִים מְטַהֲרִים:

עין משפט נר מצוה

מח א מיי' פ"ג מהלכות שחיטה הלכה טו סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סימן ד סעיף ג:

מט ב מיי' שם הלכה טו:

שיטה מקובצת

גמרא ריש לקיש אמר מותרת. ונראה לפרש דמ"מ חייב סקילה ואע"פ שהבהמה מותרת דכה"ג אמרי' [בפרק ארבע מיתות בית דין (סנהדרין סא.)] וא"ת היאך הבהמה מותרת הרי שחיטה משומר היא. וי"ל דמשום פעם אחת לא מיקרי משומד [הואיל ולא הורגל בכך] דכה"ג אמרינן בחולין (יד. ע"י"ש תוד"ה השוחט) גבי השוחט בשבת דאסורה לאותו יום הא למחר מותר וצריך לומר [דלא מתסר משום דעבר באקראי] בעלמא הואיל ולא הורגל בכך. וא"ת אמאי יהרג כו'[3]. וי"ל דהתם שאני דאינו עושה שום מעשה.

(לשון תוס' טוך):

אבל פנים מפנים. ובספר ישן כתוב אבל חוץ מפנים אימא מודי ליה לר' יוחנן [ופר"] דאי אשמעינן בהא בהשוחט לשמו בהא אמר ריש לקיש דכשירה דלא ילפינן לשמו מפיגול אבל חוץ מפנים אימא מודי לר"י דאסורה מחמת חומרא דעבודת כוכבים:

לזרוק דמו שלא לשמו אינו דין שיהא פסול. [וא"ת שוחט שלא לשם] אוכליו דפסח יוכיח דבשחיטה שלא לאוכליו פסול וכו' ה"נ בשלא לשמו. וי"ל דאיכא למימר בשוחט ע"מ לזרוק דמו שלא לשמו דין שיהא פסול כדין אם חישב בזריקה עצמה שלא לשמה דהשתא ליכא למימר שלא לשם אוכליו יוכיח שכשר בשוחט ע"מ לזרוק דשאני שלא לאוכליו דפסח כיון דבזריקה עצמה אינה נפסלת כשוורק שלא לאוכליו כדפי' בריש פירקין (ד: ד"ה מה לובחה). **(תוס' טוך):**

השתא מיהא בשלמים קיימינן. וקש' דמשחיטה לחודיה נילף זריקה וליכא למיפרך מה לשחיטה שכן נפסלת שלא לאוכליו בפסח דהשתא מיהא בשלמים [קיימינן] ואמר מורי דמ"מ פרכינן שפיר שלא לאוכליו וה"ק השתא מיהא בשלמים קיימינן ולא פרכינן פירכא דצפון דהוי בקדשי קדשים לשלמים דהם קדשים קלים אבל מדבר שהוא כפסח שהן קדשים קלים כשלמים פרכינן שפיר לגבי שלמים. **(תוס' מהר"ם):**

תוס' ד"ה לא תאמר. נ"לף בק"ו מקבלה. ומה קבלה שאם אמר הריני שוחט ע"מ לקבל חוץ לזמנו כשר כדאמרינן לקמן (יג:) דבעינן שיחשב באכילת אדם [או] באכילת מזבח קבל שלא לשמו פסול זריקה לא כ"ש וי"ל דאה"נ אלא דלא סגיא ליה דלא כתיב שחיטה דשחיטה גופיה לא אתי מינייהו משום דשחיטה כשרה בזר. **(תוס' טוך):**